

4. Жалдак М. И. Система подготовки учителя к использованию информационной технологии в учебном процессе: автореф. дис. ... докт. пед. наук / М. И. Жалдак. – М., 1989. – 48 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» від 1. 07. 2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс] База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakonukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
6. Кіяшко О. О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец.13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О. О. Кіяшко. – Луганськ, 2001. – 16 с.
7. Пехота О. М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій в умовах інтеграції у світовий освітній простір / О. М. Пехота, Н. О. Прасол / Зб. наук. пр. Міжнар. наук. – практ. конф. «Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти». – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. – С. 345–352.
8. Підласий І. Педагогічні інновації / І. Підласий, А. Підласий // Рідна школа. – 1998. – №12. – С. 3–17.
9. Полуніна О. В. До проблеми психологічного забезпечення інноваційного навчання у вищому закладі освіти / О. В. Полуніна // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 2–3. – С. 133–134.
10. Шапран О. І. Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально – науково-педагогічних комплексів / О. І. Шапран // Переяслав-Хмельницький: СВ Карпук. – 2007. – 95 с.

УДК 373

Онищук І. А.

Пріоритети в підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів

Реформування вищої школи в Україні обумовлена сучасним рівнем розвитку суспільства. В основних документах Законі України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки, Конвенції дошкільного виховання в Україні, Державній цільовій соціальній програмі розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року наголошується на орієнтуванні, гуманістичному осмисленні, і практичному використанні внутрішнього потенціалу людини, побудові у зростаючої особистості цілісного, адекватного, реалістичного образу світу, вияву природного потенціалу у повній мірі. Це об'єктивує проблему пошуку ефективних шляхів, методів та засобів модернізації змісту технологій підготовки фахівців – компетентних, ініціативних, самобутніх, творчих особистостей, з високим рівнем духовності, здатних створювати сприятливі умови для повноцінного, гармонійного розвитку суб'єктів освітнього процесу. З огляду на це особливої уваги науковців та практиків заслуговує проблема удосконалення процесу підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Зрозуміло, що навчально-дисциплінарна модель освіти має поступитися місцем студентоцентрованої, особистісно-орієнтованої, спрямованої на розвиток унікальності, своєрідності, культури самовираження нового покоління у різних видах діяльності, в тому числі й художньо-творчій.

Вирішення завдань має здійснюватися, відповідно, двома напрямками: завдяки структурній організаційній перебудові системи професійної підготовки фахівців, а також, демократизації змісту та методів роботи зі студентами, які в майбутньому здійснюватимуть роботу з дітьми та дорослими, зокрема з педагогічними кадрами.

Основні аспекти підготовки майбутніх педагогів допрофесійно-педагогічної діяльності висвітлено у працях багатьох учених (П. Абдуліна, В. Безпалько, І. Бех, Н. Вібік, А. Богуш, В. Бондар, С. Гончаренко, М. Євтух, І. Зазюн, Л. Кандибович, Е. Карпова, З. Курляд, Н. Ничкало, А. Сущенко, Р. Хмедюк). Досліджено формування у них готовності до професійно-педагогічної діяльності (Н. Грама, К. Дурай-Новаков, А. Капська, Т. Кловак, Л. Кондрашова, Л. Линенко, О. Мороз, О. Пехота, Г. Троцького); теоретичні і методичні засади формування їхньої компетентності (Л. Гура, І. Зязюн, В. Кравцов, Н. Креденець, А. Маркова, М. Михайличенко, В. Радил, Г. Селевко, В. Сластьонін), професіоналізму і педагогічної майстерності (О. Горбова, О. Драгунова, І. Єрофєєва, У. Ібрагімов, М. Ковардакова, Л. Самборенко, Н. Яковлеєва). Особливостям професійної підготовки педагогів дошкільної освіти присвячено праці Л. Башлакової, О. Богуш, Р. Буре, Е. Гладкової, В. Ядешко. Вивченню проблеми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі, удосконаленню наявних програм із дисциплін фахової підготовки студентів за спеціальністю 012 Дошкільна освіта присвячені роботи Л. Галамонжук, Н. Грами, Н. Голоти, Н. Лисенко, Г. Підкурғанної та інших.

Низка публікацій вітчизняних дослідників яскраво ілюструє, що підготовка педагога дошкільного фаху, в першу чергу, повинна відповідати вимогам сучасності, адже це перша освітня ланка, від якої залежить рівень освіченості і вихованості майбутнього покоління.

Мета статті – на основі аналізу психолого-педагогічних праць визначити пріоритети в підготовці вихователів дошкільних начальних закладів, зокрема розвитку культури самовираження майбутніх фахівців дошкільної освіти.

У розпочатому дослідженні ми послуговуємося науковими положеннями: про особистість як систему, що розвивається (К. Абульханова-Славська, А. Асмолов, В. Петровський, С. Рубінштейн); про рефлексивні риси самосвідомості як ядро особистості (І. Кон, А. Силвестру, В. Столін); про творчість як показник особистісного зростання майбутнього фахівця (Г. Балл, В. Моляко, В. Рибалка, С. Сисоева); про культуру самовираження (О. Кононко).

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури, можна стверджувати, що «культура» є набором кодів та вказує майбутньому педагогу на доцільність певної поведінки і зумовлює прогрес в його духовному становленні [1; 2; 3]. Доречно зазначити, поняття «індивідуальна культура», має прояв у презентації особистістю себе, вияву назовні своєї внутрішньої сутності «Я». Саме індивідуальна культура транслюється через самовираження людини, передбачає гармонію зовнішніх проявів та внутрішніх особливостей. Важливим елементом індивідуальної культури є «культура самовираження», яка проявляється в самоорганізованій діяльності майбутнього фахівця дошкільної освіти. За висновками науковців, основними характеристиками феномену виступають [1; 2; 3]:

- незалежні від зовнішніх впливів дії суб'єкта самовираження;
- здатність самостійно організувати, виконувати, контролювати, регулювати та коректувати свою поведінку;
- здатність презентувати індивідуальні особливості, прагнення, переваги, які не суперечать нормам культури.

Отже, під поняттям «культура самовираження майбутнього вихователя ДНЗ» розуміємо особливості (відмінні від інших людей властивості особистості), способи (систематизовану сукупність дій, використаних для досягнення мети), результати (проміжні та кінцеві продукти) самоорганізованої професійну діяльності. Культура самовираження дасть можливість майбутньому фахівцю в повній мірі реалізувати себе орієнтуючись з одного боку на свої здатності та можливості, а з

іншої – на вимоги культури та суспільства. Визначаючи критерії оцінки міри сформованості у студентської молоді культури самовираження, ми орієнтувалися на основні аспекти педагогічної діяльності, а саме: діловий; аксіологічний; комунікативний; перетворювальний, а також, враховували розуміння культури самовираження як особистісного феномену [2]. Орієнтація на обидва вказаних вектори уможливила використання в якості критеріїв властивостей особистості, зумовлених соціальним досвідом студентів, до яких належать:

- організованість;
- зацікавленість;
- комунікативну толерантність;
- креативність.

У відповідності з пріоритетними векторами педагогічної діяльності та підходом до культури самовизначення як до особистісного феномену, нами під час дослідження виділено п'ять рівнів її сформованості, а саме: духовно орієнтований; особистісний; суб'єктний; базовий; деструктивний. Домінантні властивості, пріоритетні цінності представників, спрямованість активності студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта кожного рівня потребує детального аналізу. Це дасть можливість окреслити основоположні вектори наступних етапів розпочатої наукової розвідки та визначити шляхи розвитку культури самовираження.

Висновки. Культура самовираження майбутнього вихователя ДНЗ як особистісний феномен має прояв в його самоорганізованій діяльності (у мотивації, способах дій, проміжних й кінцевих продуктах і визначається системою пріоритетних життєвих та професійних цінностей та іншому). Перспективу подальшої реалізації дослідження означеного напряму вбачаємо в визначенні педагогічних умов й сучасних методів формування культури самовираження у майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Література

1. Зинченко Е. В. Самораскрытие личности как её социально-психологическое явление // Прикладная психология. – 1998. – №5. – С. 59–69.
2. Кононко О. Л. Культура самовираження майбутніх педагогів як особистісний феномен / Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції «Психологія та педагогіка: необхідність впливу науки на розвиток практики в Україні». – м. Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота». – 2017. – С. 13–18.
3. Омельченко Е. А. Самовыражение и культура самовыражения педагогов и студентов педагогических ВУЗов // Теория и практика образования в современном мире: материалы II международной научной конференции. – СПб. : Реноме. – 2012. – С. 11–14.
5. Сисоєва С. О. Теоретико – методологічне обґрунтування педагогічної творчості // О. С. Сисоєва. Відкритий урок. – 2005. – № 21; 22. – С. 13–19.

УДК 371.1.14

Онищук Л. З.

ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПИТАНЬ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. В ухваленій III Всеукраїнським з'їздом працівників освіти України Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року зазначається, що одним з ключових напрямів державної освітньої політики має